

ΚΥΡΑΔΕΣ — ΧΟΙΡΑΔΕΣ(1)

Ὁ διδάκτωρ κ. Δόλλιγκ ἐξήνεγκε τὴν ὀρθὴν παρατήρησιν, ὅτι ἐν τῷ κόλπῳ τῆς Σαλαμίνας καὶ περὶ αὐτὸν πολλὰ ἀρχαῖα ὀνόματα διειρηθήσαν ἐπιμόνως μέχρι τῶν καθ' ἡμᾶς ἡμερῶν (2). Στηριζόμενος δὲ εἰς ταύτην τὴν παρατήρησιν, ἐξήνεγκε τὴν γνώμην, ὅτι αἱ δύο πρὸ τοῦ ἀκρωτηρίου Σκαραμαγγᾶ κείμεναι νησίδες, αἵτινες δι' ἄλλους λόγους δὲν δύνανται νὰ εἶνε αἱ Φαρμακοῦσαι τῶν ἀρχαίων, ὡς ἐθεωροῦντο πρότερον, διειρήσαν ἐν τῷ σημερινῷ ὀνοματι *Κυράδες* τὴν παλαιὰν ὀνομασίαν *Χοιράδες*, κατ' ὀλίγον μόνον παρηλλαγμένην.

Καὶ ταῦτα μὲν τὰ τοῦ Δόλλιγκ. Ἐγὼ δὲ πιστεύω, ὅτι ἡ ὑπόθεσις αὐτοῦ αὕτη στηρίζεται περαιτέρω καὶ δι' ἀρχαίας τινὸς μαρτυρίας, ἣν δύναμαι νὰ ἐπικαλεσθῶ ὑπὲρ αὐτῆς.

Ἐῦρηνται δὴλα δὴ παρ' Αἰσχύλου ἐν τῇ γνωστοτάτῃ περιγραφῇ τῆς ἐν Σαλαμίनि ναυμαχίας καὶ οἱ ἐξῆς στίχοι:

... θάλασσα δ' οὐκέτ' ἦν ἰδεῖν,
ναυαγίων πλήθουσα καὶ φόνου βροτῶν.

Ἄκται δὲ νεκρῶν χοιράδες τ' ἐπλήθυσαν (3).

Δὲν ἔχομεν λοιπὸν ἐν τοῖς στίχοις τούτοις ἀπόδειξιν, ὅτι ἡ ὑπόθεσις τοῦ Δόλλιγκ εἶνε ὀρθὴ καὶ ὅτι αἱ Κυράδες ἐκαλοῦντο πράγματι Χοιράδες ἐν τοῖς ἀρχαίοις χρόνοις; Καὶ δὲν διατείνομαι μὲν, ὅτι ἐν τῷ χωρίῳ τούτῳ πρέπει ἀπλῶς νὰ γράψωμεν διὰ κεφαλαίου γράμματος τὴν λέξιν *χοιράδες*, ὅπως ἐγκαθιδρύσωμεν οὕτω τὰς *Χοιράδας* εἰς τὸ αἰσχύλειον κείμενον. Τοιαύτη τις παρεμβολὴ τοπικῶν ὀνομάτων οὐ μόνον δὲν θάνταπεκρίνετο εἰς τὸ ποιητικὸν μεγαλεῖον τῆς περὶ τῆς νίκης διηγήσεως, ἀλλὰ θὰ ἦτο καὶ ξένη πρὸς τὴν στάσιν τοῦ λαλοῦντος βαρβάρου, εἰς οὗ τὸ στόμα ὁ Αἰσχύλος οὐδὲν κύριον ὄνομα οὔτε προσώπου οὔτε τοποθεσίας θέτει. Ὅπου καὶ αὐτὸ τὸ ὄνομα τῆς νήσου Ψυταλλείας, ἐφ' ἧς διεκρίθη ὁ πολυτίμητος φίλος τοῦ ποιητοῦ, ὁ Ἄριστείδης, μένει ἀμνημόνευτον, δὲν δικαιοῦμεθα νὰ ἐλπίσωμεν ν' ἀνεύρωμεν μνηεῖαν ῥητῆν τῶν κατὰ τὸν ἀντίθετον ἔκπλου τοῦ σαλαμινίου στενοῦ κειμένων νησίδων. Ὁ ποιητὴς κατὰ τὴν γνώμην μου ἄλλο τι ἠθέλησε καὶ διανοήθη. Ἐπιβαλόμενος νὰ παραστήσῃ τὸν σκορπισμὸν τῶν νεκρῶν καὶ τῶν ναυαγίων καθ' ὅλον τὸ πεδῖον τῆς ναυμαχίας καὶ πέραν αὐτοῦ ἀκόμη ἀπὸ αἰγιαλοῦ εἰς αἰγιαλὸν καὶ ἀπὸ σκοπέλου εἰς σκόπελον, ἠδύνατο βεβαίως νὰ ἐκλέξῃ κατὰ βούλησιν πρὸς δῆλωσιν τοῦ πράγματος τὰς οἰ-

κείας ἐκφράσεις. Ἄντι λοιπὸν νὰ μεταχειρισθῇ ἄλλας λέξεις ἴσως μὲν οὐχ ἦττον ποιητικᾶς, ἀλλ' ὅμως ἀδιαφόρους, ἐξέλεξε πρὸς δῆλωσιν τῶν ἐνοιῶν τῆς *παράλλας* καὶ τοῦ ἀπορροῶος βράχου ἀκριβῶς ἐκείνας τὰς λέξεις, αἵτινες ὑπεμίνησκον γνωστὰς τοποθεσίας περὶ αὐτὸν τὸν κόλπον, ἅτε οὐσαι ὁμώνυμοι πρὸς αὐτάς· τοιαῦται δὲ ἦσαν ἀφ' ἐνός μὲν ἐπὶ τῆς πειραικῆς χερσονήσου ἡ Ἄκτῃ, ἀφ' ἐτέρου δὲ πρὸς τὴν Ἐλευσίνα αἱ *Χοιράδες*. Τοιοῦτός τις δὲ ὑπαινιγμὸς ἦτο πάντως εὐπρόσδεκτος παρὰ τοῖς ἀκροαταῖς τοῦ Αἰσχύλου, ὧν πολλοὶ εἶχον συμμετάσχει τῆς ἐνδόξου νίκης καὶ εἶχον ὑπάρξει αὐτόπται τοῦ θεάματος, οὗ τὴν εἰκόνα ἀνέπλασσε πάλιν πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν ὁ ποιητὴς. Τὸ δὲ εἰπεῖν ὅτι τὰ ναυάγια καὶ οἱ νεκροὶ κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς ἐν Σαλαμίनि ναυμαχίας ἦσαν διεσκορπισμένοι ἀπὸ τῆς Ἀκτῆς μέχρι τῶν Χοιράδων δὲν ἦτο βεβαίως ὑπερβολὴ οὐδὲ δι' ἱστοριογράφον, πολὺ δὲ ὀλιγώτερον διὰ ποιητὴν.

ΣΠΥΡ. Π. ΛΑΜΠΡΟΣ.

Εἰς Χωρικὴν

Σὰν ρίχνω τὸ πρῶτ' τὸ μάτι
στ' ἀγαπημένο σου σπιτάκι
ποῦ λάμπει στοῦ βουνοῦ τὴν πλάτη
σὰν τὸ λευκὸ περιστερᾶκι,

Καὶ μεσ' στὸ πράσινο κηπάρι,
ποῦ ἡ γαζία ἀνθισμένη
μὲ τὰ λουλούδια τῆς σὲ ραίνει,
πηγαίνει κ' ἔρχεσαι μὲ χάρι!

Ἄχ, τότε μέσα μου ἀνθίζουν
ὅλα τοῦ Μᾶη τὰ λουλούδια
καὶ στὴν καρδιά μου μουρμουρίζουν
γλυκὰ τοῦ ἔρωτος τραγούδια.

Μή, τὸ χωριό σου μὴ τ' ἀφήσῃς!
στὴν ξενιτιά τί θ' ἀποκτήσῃς;
Τὸ ἄθος ποῦ στὰ ὄρη βγαίνει
ἡ πολιτεία τὸ μαραίνει.

Καὶ τὸ πουλάκι ποῦ φωνάζει
φαιδρὸ στὸ πράσινο χωράφι,
καὶ σὲ κλουβὶ ἀπὸ χρυσάφι
ἐὰν τὸ κλείσῃς θὰ στενάξῃ!

Σὲ ἀγαπῶ μέσα σ' αὐτὴ τὴν πλάση
ποῦ ἐγεννήθης κ' ἔχεις μεγαλώσει
κι' ἀπόκτησες τὴν ὠμορφιά τὴν τόση.
Αὐτοῦ τὰ πάντα ἔχεις ἀγάσει.

Σὲ ἀγαπῶ, χαριτωμένη κόρη,
μέσα σ' αὐτὸ τὸ σκιερὸ λαγκάδι
σὲ ἀγαπῶ μέσα σ' αὐτὰ τὰ ὄρη
ποῦ λούονται μὲ ροδὰ βράδου βράδου.

Σὲ ἀγαπῶ μ' αὐτὴ τὴν ἐκκλησία
μὲ τὸ ἀρχαῖό της κωδωνοστάσι
ποῦ χύνει εὐλογία μὲς στὴν πλάση
μὲ τὴ γλυκειὰ του κωδωνοκρουσία.

(1) Ἐδημοσιεύθη τὸ πρῶτον ἐν ταῖς Mittheilungen τοῦ ἐνταῦθα γερμανικοῦ ἀρχαιολογικοῦ Ἰνστιτούτου.

(2) Historische und philologische Ausätze grust Curtius. . . gewidmet. Die Meerenge von Salamis σ. 8.

(3) Αἰσχ. Πέρσ. στ. 419 κ. ἑ.

Φιλεις τους αριους με τ' αγνό σου στόμα,
πού μόνον εγώ έχω φιλημένο,
και γονατίζεις με τ' ωραίο σώμα
πού έχω μυστικά ἀγκαλιασμένο.

Και στού χωριού τήν άκρη εκεί πέρα,
σαν φύλακα. πιστός πού αγρυπνάει,
ό μύλος ό παλῆς στριφογυρνάει
μέσ' στον βουνήσιο καθαρό άγέρα.

Σε αγαπώ μέσα σ' αυτή τήν πλάση
πού βατιλεύει σιωπή Σαββάτου
και βόσκει ό βοσκός τὰ πρόβατά του
εκεί στο μακρυνό ακροθαλάσσι.

Τό μάτι του τό καθαρό βυθίζει
στο βήθος τούρανοῦ τό ζαφειρένιο,
ενώ τό κύμα κίτω σμαραγδένιο
στούς χρυσωμένους βράχους μουρμουρίζει.

Σε αγαπώ μέσα σ' αυτή τήν πλάση
πού σε κρατεί στην άγια άγκαλιά της.
Μή φύγη! — Άν καμμιά φορά σε χάζω,
μαζί του θά χαθῆ κ' ή ώρροριά της.

(1881) ΑΡΙΣΤΟΜΕΝΗΣ ΠΡΟΒΕΛΕΓΙΟΣ.

ΠΕΡΙ ΤΗΝ ΓΗΝ

Κατά τους ύπολογισμούς του στατιστικού γραφείου των Ηνωμένων Πολιτειών της Βορείου Αμερικῆς οι κάτοικοι των Ηνωμένων Πολιτειών ανήρχοντο τήν 31 Δεκεμβρίου του παρελθόντος έτους εις 1,170,000 ήτοι ό πληθυσμός αυτών ηῦξήσε κατά 11,546,217 από τῆς έν έτει 1880 τελευταίας άπογραφῆς.

— Συνέστη έν Βιέννη τῆς Γερμανίας Εταιρία σκοπόν έχουσα εις τιμήν τῆς μνήμης του Βεσετόβεν ν' άγοράση τον οίκον έν ψέγεννήθη ό μέγιστος των μουουργών έν έτει 1770 και νά μεταβάλῃ αυτον εις μουσεϊόν περιλαμβάνον παν ό,τι ανήγεται εις τον βιον και τὰ έργα του έξόχου άνδρός.

— Αί ζημιαί του έν Βιέννη μεγάλου Μελοδραματικού Θεάτρου κατά τό λῆξαν έτος, μεθ' όλην τήν αυτοκρατορικὴν επιχορήγησιν, ανήλθον εις έν εκατομμύριον φράγκων.

— Ο Ζολά άσχολεῖται νυν περὶ τήν σύνθεσιν μυθιστορήματος αναφερομένου εις τους σιδηροδρόμους. Κυρία ύπόθεσις αυτού θά εἶνε φόνος γυναικός έν σιδηροδρομικῆ άμάξῃ, σχετικῶς όμως πρὸς τουτο θά παρέχεται πλήρης εικὼν τῆς σιδηροδρομικῆς κινήσεως, του τρόπου τῆς λειτουργίας, τῆς ζωῆς των υπαλλήλων, των καθ' έκαστα τῆς ύπηρεσίας. Πρὸς τουτο ό διάσημος συγγραφεύς, όστις άντλεῖ τὰ έργα του εκ τῆς πραγματικότητος, από τινος χρόνου οὐδέν έλλο πράττει ή νά ταξειδεύῃ διά του σιδηροδρόμου έρευνῶν τὰ πάντα επισταμένως.

— Κατά τήν εσχάτως γενομένην έν τῇ Γαλλικῇ Ακαδημίᾳ επίσημον ύποδοχὴν του νέου ακαδημαϊκού Ίουλιου Κλαρετῆ ό Ρενάν απήγγειλεν έξοχον λόγον.

— Υπάρχουσι καθ' άπασαν τήν ήρῆλιον 101 γεωγραφικαί εταιριαί, όν 29 έν Γαλλία αριθμοῦσαι 19800 μέλη, 22 έν Γερμανία μετὰ 9200 μελών, 9 έν Αγγλίᾳ μετὰ 5600 μελών, 5 έν Ρωσσίᾳ μετὰ 1330 μελών, 4 έν Ἰταλίᾳ μετὰ 2550 μελών, 2 έν Αύστρουγαγαρίᾳ μετὰ 1950 μελών, 3 έν τῆς Ηνωμένης Πολιτείας μετὰ 1500 μελών — και οὐδεμία έν Ἑλλάδι!

— Κατ' επίσημον στατιστικὴν τῆς κινήσεως του i-

ταλικού τύπου κατά τήν τελευταίαν πεντηχονταετίαν, ό αριθμός των καθ' άπαν τό ἰταλικόν κράτος εκδιδομένων έφημερίδων και περιοδικῶν ανήλθεν από 185 εις 1606. Το άρχαιότατον περιοδικόν δημοσίευμα έν Ἰταλίᾳ εἶνε Atti della Accademia dei Lincei (1604), ή άρχαιοτάτη δέ ήκαθημερινή έφημερίς Gazzetta di Genova (1798). Το τρίτον (526) των νυν εκδιδομένων φύλλων ιδρύθησαν κατά τὰ έτη 1885—1887. Αί καθ' ήμέραν εκδιδόμεναι έφημερίδες άνέρχονται εις 135, αἱ δις και τρις τῆς εβδομάδος εις 138, τὰ εβδομαδιαία φύλλα εις 529, τὰ δις και τρις του μηνός εκδιδόμενα περιοδικά εἶνε 285, τὰ δὲ μηνιαία 371. Πολιτικά φύλλα εκδιδονται 429.

— Απέθανεν έν Μόσχᾳ άκαμῖος τήν ήλικίαν ό διασημότατος των βαρβιτιστών και εις των έξεχόντων συγχρόνων ρώσπων μελοποιών Κάρολος Δαυίδωφ.

— Τήν πρώτην του έτους 70 ταχυδρομείον Σόφιας έδέχθη πρὸς άποστολήν, κατ' επίσημον στατιστικὴν σημειωσιν, δεκαεπτὰ χιλιάδας συγχαρητηρίων επιστολῶν. τό δὲ τηλεγραφείον έννεακόσια τηλεγραφήματα.

— Κατά τήν παρισινήν έκθεση τεσσαράκοντα έννεα συνέδρια διεθνή θά συνέλθωσιν έν Παρισίαις, εκπροσωπούντα διαφόρους κλάδους των τεχνῶν, των επιστημῶν, τῆς βιομηχανίας και του έμπορίου.

— Γνωστοποίησις ληφθεῖσα έξ άμερικανικῆς έφημερίδος: «Κυρία έχουσα λαμπρόν λευκόν σκύλον μετα μελανῶν ότων ζητεῖ ύπῆρέτην έχοντα φαβοριτας του αυτού χρώματος »

ΕΔΩ Κ' ΕΚΕΙ

Αξιοπρέπεια λωποδύτου.

Αστυνόμος. "Όταν σε συνέλθων τήν ώραν που εκλεπτες ταις κότταις και σ' έφεραν εδῶ, γιατί εις τήν αρχήν ειπες άλλο όνομα;

Λωποδύτης. Δέν ήθελα νά εκθέσω τό αληθινό μου όνομα, κύρ αστυνόμε, για μιὰ τόσο πρόστυχη κλεψιά.

Μουσική παιδείσις.

- Κᾶτι στενοχωρημένον σε βλέπω;
- Η άρραδωνιαστική μου δέν ξέρει πιάνο.
- Και δέν χαιρέσαι γι' αυτό; θάχῃς ήσυχία.
- Τί ήσυχία, άδερρέ, που λογαριάζει ἴσα ἴσα τόρα ν' αρχίσῃ!

ΠΡΑΚΤΙΚΑΙ ΓΝΩΣΕΙΣ

ΤΡΙΖΟΥΣΑΙ ΘΥΡΑΙ

Πάντες γνωρίζομεν πόσον ένοχλητικὸς εἶνε ό τριγμός, όν παράγουσιν αἱ θύραι ανοιγόμεναι ή κλειόμεναι, όταν έξειδωθῶσιν αἱ στροφίγγες αυτών. Γνωστότατον δ' εἶνε ότι τό κακόν θεραπεύεται αν τὰ συναπτόμενα σιδηρᾶ τεμάχια χρισθῶσι δι' έλαιου. Αλλ' αντί τῆς χρήσεως του έλαιου δυνάμεθα να επιτύχωμεν τό αυτό διά μολυβδοκονδύλου. Άν προστριβῇ ή ακωχή αυτού επί των στροφίγγων, παύει πᾶς τριγμός θρηνώδης και αἱ θύραι ανοίγονται και κλείονται ήρέμα και έν σιγῇ.